

VOX METALLICA @ GLAS KOVINARJEV

za člane Združenja kovinske industrije

januar - februar 2013

Vsebina:

1. **NASVETI – PRESTRUKTURIRANJE: zunanji svetovalec??**
2. **Nizka udeležba stavkajočih SKEI!**
3. **Poziv politiki: Politično krizo rešite takoj!**
4. **Naša stališča do...(stavka SKEI in javnega sektorja; elektrošok)**
5. **Pravni nasvet: odmera letnega dopusta**
6. **Poslovne tendence v naših dejavnostih**
7. **Borza poslovnih priložnosti**

+ dodatek: obračunska lista

Spoštovani!

V tej številki drugi prispevek rubrike PRESTRUKTURIRANJE z drugim pravilom: **NAJEMITE SVETOVALCA!** Vsi ljudje na vodilnih položajih so na koncu vedno sami s svojimi odločitvami in odgovornostmi. V razvitih gospodarstvih je sodelovanje uprav oz. direktorjev s svetovalci (management consulting) običajno zelo pogosto, saj so koristni učinki tega sodelovanja pri uspehih podjetij hitro vidni. Pri tem ne gre le za sodelovanje v primeru prestrukturiranja, večina tovrstnih sodelovanj poteka pri normalnem poslovanju.

Visoke temperature v januarju smo bili ponovno deležni tudi na področju socialnega dialoga – **SKEI je v sredo 23.01.2012 izvedel napovedano stavko!** Vendar je po naših podatkih (anketa med podjetji kovinske industrije) v stavki SKEI v kovinski industriji sodelovalo **manj kot 5% zaposlenih!** Več o stavki v nadaljevanju, kjer lahko preberete tudi že ustaljeni rubriki "naša stališča" in "pravni nasveti"; kot vselej so na koncu grafi poslovnih tendenc ter prispevek o poslovnih priložnosti. Prijetno branje...

Vaš ZKovI

1. NASVETI - PRESTRUKTURIRANJE

Drugo pravilo: **NAJEMITE SVETOVALCA!**

Vsi ljudje na vodilnih položajih so na koncu vedno sami s svojimi odločitvami in odgovornostmi. Kot pravi znani rek: Na vrhu je samotno! V razvitih gospodarstvih je sodelovanje uprav oz. direktorjev s svetovalci (management consulting) običajno zelo pogosto, saj so koristni učinki tega sodelovanja pri uspehih podjetij hitro vidni. Pri tem ne gre le za sodelovanje v primeru prestrukturiranja, večina tovrstnih sodelovanj poteka pri normalnem poslovanju. Slovenija pri tem resnično caplja za drugimi državami, saj smo npr. ena redkih držav, v kateri niti najbolj znana svetovna svetovalna pisarna McKinsey&Company nima svoje lokalne podružnice. Zagotovo tudi to

pove nekaj o tem, koliko Slovenci delo svetovalcev menedžmenta poznamo in cenimo.

»Zakaj bi sploh potrebovali zunanjo pomoč? Vse težave bomo rešili skupaj s sodelavci. Oni najbolj poznajo podjetje in način, na katerega uspešno funkcioniramo. Že tako imamo finančno stisko, pa naj zdaj plačujemo še enega človeka, da nam bo povedal to, kar že sami vemo?« Prav zaradi navedenih stališč pogosto prestrukturiranja potekajo prepočasi in neučinkovito, saj se pri obravnavi tako ne upošteva novih, drugačnih pristopov k reševanju problemov, pa tudi obstoječe probleme se veliko težje odkrije.

Naloga svetovalca (svetovalcev) je, da na celotno podjetje, to velja tako za poslovanje, poslovne strategije, poslovne izkaze, kot tudi za upravo in vodilne ljudi, neobremenjeno pogleda od »zunaj« ter pomaga pri uveljavitvi sprememb, ki vodijo k boljšim rezultatom.

Mnogi si to težko predstavljajo, a izkušeni in dobri svetovalci v podjetju pogosto že na prvi pogled odkrijejo napake, pomanjkljivosti, dolgoletna napačna prepričanja in navade, škodljive odnose, nedobičkonosne izdelke, posle, ki prinašajo izgubo, poseben način dela.... Vse to je v podjetju uveljavljeno kot del interne kulture ter je morda tam prisotno že desetletja. Nihče, ki je v podjetju zaposlen vsaj nekaj mesecev, tega več ne more opaziti.

Svetovalac direktorju oz. članom uprave pomaga odkriti tudi njegove/njihove »šibke« točke pri sprejemanju odločitev. Vsakdo se bolje odloča, če se zaveda vpliva svojega značaja, temperamenta, načel in prepričanj. Takšnega »ogledala« sodelavci, pa če so v podjetju še tako dobri odnosi, direktorju ne morejo nastaviti. Preveč so prepleteni z njim, njihov življenjski položaj je preveč odvisen od odnosa do direktorja in skupnega uspeha. Dober svetovalac pomeni tudi pomembno psihološko podporo direktorju pri sprejemanju težkih odločitev.

Največje prednosti neodvisnega svetovalca so v tem, da ni obremenjen s preteklostjo in enkratnostjo vašega podjetja. Ker je delal v številnih podjetjih, lahko vsako podjetje primerja s podobnimi, predlaga že preizkušene metode za rešitev različnih problemov, ve, kako so se te obnesle pri drugih, opozori vas na morebitne ovire pri tem ipd. Včasih je kar težko verjeti, da so si težave v povsem različnih podjetjih v povsem različnih panogah tako podobne.

Enako pomembna in dragocena pa je pomoč svetovalca tudi pri uveljavitvi sprememb. Zavedati se je treba, da imamo ljudje pri pomembnih odločitvah z dolgoročnim vplivom velik odpor do sprememb. Pogosto celo najtesnejši sodelavci direktorjev in uprave na različne načine nasprotujejo drugačnim, inovativnim rešitvam in morebitnim sanacijskim ukrepom. Bodisi zato, ker so ti drugačni od teh, ki so jih predlagali sami, bodisi zato, ker bodo ti ukrepi spremenili njihov položaj ali pa bodo morda razkrili katero od njihovih preteklih slabih odločitev. Slabo poslovanje in pričakovanje ukrepov prestrukturiranja že samo po sebi slabo vpliva na klimo v podjetju in nekateri se zaradi občutka varnosti raje zatečejo v »nespreminjanje« ter status quo ali premalo radikalne rešitve, čeprav to pomeni še hitrejše slabšanje položaja.

Svetovalac lahko sodeluje pri sestavljanju ukrepov, pri prepričevanju sodelavcev, sodeluje pri vplivanju zaupanja zaposlenim, da je to spreminjanje potrebno in da ni osebno, ter s svojimi izkušnjami potrdi uspešnost teh ukrepov pri drugih podjetjih.

Kako izbrati pravega svetovalca? Odgovor na to vprašanje ni preprost, vendar pa velja upoštevati dva kriterija. Koristno je, če ima svetovalac tudi sam izkušnje pri vodenju podjetja (povsem operativno) ali celo pri prestrukturiranju podjetij. Zelo pomembno je tudi, da se z njim osebno ujamete. To je zelo osebna storitev in če z njim ne morete vzpostaviti pristnega stika ter zaupanja, ne boste mogli uspešno sodelovati.

Skratka, če vas čaka težko obdobje (ali ste že v njem), ko boste morali prestrukturirati podjetje, uveljaviti nepriljubljene ukrepe, si čim prej poiščite svetovalca. Od zunaj se stvari vidijo bolj jasno, saj pogled ni obremenjen z zgodovino, čustvi in medosebnimi odnosi. Vaše stresne obremenitve bodo z dobrim svetovalcem bistveno manjše, učinki vašega dela pa večji.

2. Nizka udeležba stavkajočih SKEI!

V sredini stavki SKEI je sodelovalo manj kot 5% zaposlenih v kovinski industriji. V podjetjih industrije kovinskih materialov je delo v podjetjih, ki zaposlujejo več kot 80 odstotkov delavcev, potekalo povsem normalno. V elektroindustriji so le redka podjetja zaradi današnje stavke ustavila proizvodnjo.

V kovinski industriji na vzorcu podjetij, ki skupaj zaposlujejo skoraj 15.000 zaposlenih, zaradi stavke ni delalo 890 zaposlenih. Na tej osnovi ocenjujemo, da se je današnje stavke SKEI v tej industriji udeležilo manj kot 5% vseh zaposlenih.

Po podatkih iz velikih in srednje velikih podjetij v industriji kovinskih materialov in livarn, je delo potekalo normalno v cca 86 % podjetij po vrednosti prodaje za leto 2011, oziroma 80 % po številu zaposlenih. V elektroindustriji so po informacijah le redka podjetja zaradi današnje stavke ustavila proizvodnjo.

Glede na navedene podatke ugotavljamo, da stavka SKEI še zdaleč ni bila tako množična, kot je bila napovedana. Če bi bila uresničena v celotnem sektorju, bi povzročila **najmanj 51 milijonov evrov izpada prihodka in več kot 12 milijonov evrov dodane vrednosti.**

Zbiranje nujnih informacij ni šikaniranje

Iz medijskih objav jasno izhaja, da sindikati v svojih izjavah o obsegu stavke močno pretiravajo. Tako smo tekom dneva preverili navedbe sindikatov o šikaniranju zaposlenih. Po naših informacijah so delodajalci od zaposlenih ob napovedi opozorilne stavke poskušali zbrati informacije, kdo bo na dan stavke delal - izključno z namenom organizacije dela v proizvodnji, za katero je iz zornega kota varnosti odgovoren delodajalec. Nenazadnje je osnova za pridobitev **informacije o sodelovanju v stavki** tudi v kolektivnih pogodbah dejavnosti. Dejstvo je nasprotno, da namreč **v nekaterih podjetjih sindikati delodajalcem teh informacij niso hoteli podati.**

Ponovno izpostavljam, da so zahteve sindikata SKEI o dvigu plač povsem nerazumne, njihova pričakovanja pa nerealna. V letih od 2008 do 2011 so kljub kriznim razmeram, povprečne plače na zaposlenega v kovinski industriji, elektronski in elektroindustriji ter industriji kovinskih materialov in livarn realno zrasle, rasle pa so tudi sorazmerno z rastjo produktivnosti. Ta je rasla z višanjem prodaje in dodane vrednosti, a žal tudi na račun močnega znižanja števila delovnih mest. Posamezna podjetja so v pretežni meri višjo ustvarjeno dodano vrednost prerazporedila tudi v plače. Sicer ne nasprotujemo povišanju stroškov dela iz naslova dodane vrednosti, vendar na ravni posameznih podjetij, ki to zmorejo, ne pa generalno na ravni panoge ali skupine panog, saj lahko to številna podjetja pokoplje.

Nevarnost izgube delovnih mest

V času med novembrom 2008 in novembrom 2012 so panoge kovinske industrije, elektronske in elektroindustrije ter industrije kovinskih materialov in livarn že izgubile 14.542 delovnih mest (po panogah različno od 10 do 20 %), kar je skoraj 38% vseh izgubljenih delovnih mest v predelovalnih dejavnostih. **Dodatni dvig plač po zahtevah SKEI pa bo posledično še zmanjšal konkurenčnost in povečal brezposelnost.**

3. Poziv politiki: Politično krizo rešite takoj!

Predsedstvo Gospodarske zbornice Slovenije poziva vse prvake političnih strank in vse druge vodilne politike v državi, da urgentno razrešijo vladno krizo, v duhu delovanja pravne države in hkrati v izogib še hujši gospodarski krizi.

V teh dneh slovenski gospodarstveniki izražajo ogorčenje in razočaranje nad delovanjem in ravnanjem vrha slovenske politike, ki se ne zna ali pa celo noče trezno in v dobrobit Slovenije ter njenih državljanov odzvati na izredne razmere. Kako zelo je delovanje vlade že zastalo, občutimo tudi mi. V zadnjih dveh tednih bi morali različnim ministrom predstaviti naše nove konkretne predloge ukrepov za izhod Slovenije iz krize, pa smo se uspeli srečati le z dvema. Ta teden sestanki odpadajo kot po tekočem traku.

Tako na dnevnem redu različnih ministrstev med drugimi na uresničitev čakajo naši predlogi:

- za odpravo katastrofalnih razmer v gradbeništvu,
- za prenovo insolvenčne zakonodaje,
- za hitrejše in obvezno arbitražno razreševanje gospodarskih sporov,
- številnih sprememb uredb s področja varstva okolja,
- za izboljšanje vizumskega režima,
- za odpravo administrativnih ovir,
- za odpravo anomalij in ovir obrtnikom in podjetnikom v noveli obrtnega zakona
- predlogi smernic za boljšo tehnološko politiko in
- smernice novega investicijskega razvojnega zagonu.

Država ima torej na mizi kup konkretnih rešitev, ki jih predlagamo. Žal zdaj stojijo zaradi vladne krize, ki ji ni videti konca. Menimo, da je skrajni čas, da se politika neha igrati s Slovenijo! V imenu gospodarstva zahtevamo spoštovanje pravne države in urgenten dogovor ključnih političnih akterjev o nujnih ukrepih, ki jih moramo nadaljevati takoj. Okrnjene vlade, v kateri bodo nekateri ministri opravljali le tekoče posle, si ne smemo in ne moremo privoščiti. Delovaje takšne vlade in opravljanje zgolj tekočih poslov na nekaterih ministrstvih je v takšnih razmerah skorajda enako, kot da vlade sploh ne bi imeli. Še posebej nas to skrbi zaradi nedavnih in napovedanih dodatnih bremen, ki jih je vlada naložila ali pa jih je napovedala v obliki trošarin ali drugih prispevkov na energijo, kar je bil za številna podjetja pravi elektrošok. Nujno ga je čim prej odpraviti.

Razumemo tudi vso frustracijo državljanov, ki jih povzroča takšno ravnanje nekaterih vodilnih slovenskih politikov. Obenem pa tudi apeliramo na sindikate k razumnim in konstruktivnim predlogom, ki bodo realno uresničljivi, da ne bi zašli v še globljo krizo.

4. Naša stališča do...

- **... alarmantnih razmer v gospodarstvu ter stavki v javnem sektorju in stavki SKEI**

Poudarki:

- Nerazumne zahteve sindikatov ogrožajo delovna mesta
- Sindikati naj pojasnjujejo stališča z argumenti, ne pa z zavajajočimi izjavami
- Stavka ogroža že tako skrhamo gospodarstvo
- Politika mora nemudoma preseči vladno krizo

Ocena stanja

Vezava na: napoved stavke v javnem sektorju in stavke SKEI

Število brezposelnih se je po novem letu zvišalo na več kot 125.000, število upokoјencev je preseglo mejo 600.000, število aktivnih zaposlenih pa je padlo pod 800.000. Ob upoštevanju 160.000 zaposlenih v javnem sektorju, se izjemno hitro približujemo razmerju en upokoјenec na enega delavca v realnem sektorju. Skupaj je zaposlenih v Sloveniji le še nekaj več kot imamo skupaj brezposelnih in upokoјencev.

Slovenija je lani znova padla v recesijo, iz katere se po vseh napovedih ne bo izklopala vsaj še celo letošnje leto. Gospodarska aktivnost bo letos po napovedih SKEP GZS nazadovala za 1,7 odstotka, že lani je za približno 2,5 odstotka. Gospodarstvo je pod hudim in nenehnim bremenom krize v EU. Podjetja morajo iz dneva v dan stiskati pri vsakem evru, da preživijo in tekmujejo v hudem boju na trgu. Prav v takšnih razmerah je pritisk na cene izjemno velik, s tem pa posledično tako na prihodke podjetij kot na javnofinančne prihodke, ki omogočajo financiranje delovanja javnega sektorja.

Slovenija ni soočena le s kreditnim, ampak tudi z zaposlitvenim krčem. Podjetja in podjetniki so zaradi negotovosti na trgu, neuresničene reforme trga dela, nestabilnih političnih razmer v državi in nezaupanja v pravno državo skorajda povsem ustavili zaposlovanje. Zato obžalujemo napoved stavke v javnem sektorju. Prav tako obžalujemo povsem nerealne, nevzdržne in ultimativne zahteve sindikata SKEI o stavki v kovinski, elektroindustriji in industriji kovinskih materialov, skupaj z njihovo napovedjo stavke.

Realne številke namreč kažejo dvoje:

- a. stavka javnega sektorja: obremenitev gospodarstva in s tem pritisk na plače zaposlenih v gospodarstvu sta postala nevzdržna, vse javne blagajne lahko zato že letos pričakujejo dodatne izpade prihodkov,
- b. stavka SKEI: zahtevani dvig plač kar počez v vseh tarifnih razredih kovinske, elektroindustrije in industrije kovinskih materialov za zahtevanih 6,5 do 9 odstotkov je povsem nerazumen in nevzdržen, prav tako pa je v neskladju z gibanjem inflacije; če namreč primerjamo plače med letoma 2011 in izhodiščnim kriznim letom 2008, ugotovimo, da so plače v omenjenih panogah realno zrasle, torej je bila njihova rast višja od inflacije.

Če bo stavka SKEI uresničena v celotnem sektorju, bo povzročila najmanj 51 milijonov evrov izpada prihodka in več kot 12 milijonov evrov dodane vrednosti. Dejansko bo škoda še večja, saj v ta izračun škode na podlagi izpada proizvodnje v enem dnevu ni všteta dodatna, posredna škoda zaradi verjetnih izpadov naročil, logističnih težav zaradi stavke itn.

Obenem se gospodarstvo sooča z vladne strani dodatno napovedanimi obremenitvami gospodarstva z višjimi trošarinami na energente in sladke pijače, dvigom prispevka za obnovljive vire energije pri plačilu električne energije. S tem bo vlada dodatno otežila položaj podjetij.

Še več, ker gre za obremenitev številnih izvoznih podjetij, vlada s takšnim ravnanjem bistveno prispeva k zmanjšanju njihove konkurenčnosti na mednarodnih trgih in razvoja, kar sta ključna dejavnika za izhod Slovenije iz krize, ohranitev zdajšnjih in odpiranje novih delovnih mest.

Navsezadnje trenutna politična kriza dodatno povečuje negotovost domačih podjetij in njihovih tujih poslovnih partnerjev, tako zaradi skrhanega zaupanja v pravno državo kot tudi zaradi gospodarske nestabilnosti ob morebitnem zastoju nujno potrebnih reform.

Razmere v gospodarstvu se zato alarmantno zaostrejujejo, namesto da bi vsi storili maksimalno, kar je v naši moči, da se izboljšajo.

Stališče

Stavka v javnem sektorju in stavka SKEI bosta predvsem dodatno ogrozili položaj zaposlenih v zasebnem sektorju, posledično tudi v javnem. Vzdrževanje obstoječega javnega sektorja in financiranje javnih blagajn, kot je predvideno v proračunu za leto

2013, gospodarstvo ob sedanjem trendu razvoja ne bo zmoglo več vzdrževati. Apeliramo na sindikate, da prekličejo stavki, še posebej pa apeliramo na sindikat SKEI, da umakne nerazumne zahteve o povišanju plač, saj ogrožajo delovna mesta. Apeliramo na politiko, da s hitrimi in verodostojnimi potezami povrne zaupanje v pravno državo in zagotovi nemoteno uresničevanje reform.

Predlog

Sindikatom predlagamo, da realno presodijo razmere v državi in v javnosti pojasnjujejo svoja stališča z resničnimi argumenti, ne pa z zavajajočimi izjavami in jih pozivamo k pogovoru o ukrepih, ki bodo v kriznih razmerah zagotovili čim večje število delovnih mest. Zlasti nerazumne zahteve po višjih plačah ogrožajo delovna mesta, saj bo delo zaradi zmanjšanja konkurenčne sposobnosti in celo zapiranja številnih slovenskih podjetij posledično izgubilo še več delavcev. Apeliramo tudi na vodilne politike v državi, da že v naslednjih dneh najdejo rešitev za prekinitev vladne krize, povrnitev zaupanja v pravno državo in skupen dogovor o nadaljevanju ključnih reform. V zadnjih tednih je bila pripravljena kopica konkretnih predlogov ukrepov, ki lahko izboljšajo razmere v gospodarstvu in omogočijo nov razvojni zagon (konkretni predlogi so pripravljene na podlagi Agende 46+). Te ukrepe je prek vladnih postopkov nujno uresničiti v čim krajšem času.

Utemeljitev

Sindikati naj pojasnjujejo stališča z argumenti, ne pa z zavajajočimi izjavami.

Sindikate SKEI opozarjamo na zavajajočo retoriko, denimo o najnižji izplačani plači (485 evrov bruto), pa tudi o številu udeležencev protesta pred GZS v sredo, 16. januarja. Po podatkih sindikata naj bi se jih udeležilo 700. Tako prvi kot drugi podatek sta daleč od resničnih. Apeliramo na sindikalne voditelje, naj ne zavajajo javnosti.

Nerazumne zahteve sindikatov ogrožajo delovna mesta

Nerazumne zahteve po višjih plačah ogrožajo delovna mesta. Kot primer navajamo, da se je ob realnem dvigu plač v kovinski, elektroindustriji in industriji kovinskih materialov med letoma 2008 in 2011 število zaposlenih zmanjšalo za 15 do 30 odstotkov, različno po podpanogah! Želimo, da bi sindikati javnega sektorja pokazali razumevanje za sedanje razmere in bi s tem izkazali tudi solidarnost do delavcev v gospodarstvu, ki bodo v nasprotnem primeru še bolj ogroženi.

Politika mora nemudoma preseči vladno krizo

Vse vodilne politike v državi pa pozivamo, naj storijo vse, da obrnemo trende in da bodo naša podjetja spet postala konkurenčnejša. To lahko izvede tako, da nemudoma preseže vladno krizo, povrne zaupanje v pravno državo, zagotovi nadaljevanje reform in s tem stabilnost in zaupanje v državi.

Stavka ogroža že tako skrhamo gospodarstvo

Opozarjamo, da škoda zaradi stavke ne bo le neposredna v gospodarskih panogah in družbah, ki jih bo stavka zaradi stavkanja poslovnih partnerjev iz javnega sektorja neposredno prizadela in ki jo je težko oceniti. Vnovič bo omajala tudi zaupanje tujih poslovnih partnerjev in potencialnih investitorjev v Slovenijo. Ti zelo podrobno spremljajo neugodne finančne kazalnike slovenskega gospodarstva, obenem pa jih primerjajo s pripravljenostjo na spremembe. V zadnjih mesecih smo zelo dobro videli, kako težko je graditi zaupanje na tujih finančnih trgih in kako hitro se to zaupanje skrha. Posledice pa so lahko najbolj hude prav za najbolj ogrožene delavce. Opozarjamo tudi, da lahko nerazumevanje trenutnih razmer in vztrajanje pri stavki še okrepi negativne trende, ki smo jim priče. Ti utegnejo povzročiti najprej novo zmanjšanje delovnih mest in plač v gospodarstvu, nato pa čez čas posledično tudi v javnem sektorju.

Ocena učinkov

Če bo celodnevna stavka SKEI, napovedana za 23. januar 2013, uresničena v vseh podjetjih, bodo podjetja in s tem tudi zaposleni utrpeli za **51,4 milijona** evrov izpada prihodka in za **12 milijonov** evrov izpada dodane vrednosti.

Politične, gospodarske in socialne razmere v Sloveniji, ki so posledica napačnega razvoja države, so že privedle do naslednjih učinkov:

- blizu **125.000** brezposelnih,
- že več kot **600.000** upokoјencev,
- samo še manj kot **800.000** zaposlenih.

➤ **... do Sklepa Vlade RS o dvigu prispevka za zagotavljanje podpor pri proizvodnji električne energije v sproizvodnji z visokim izkoristkom in iz obnovljivih virov proizvodnje...Nasprotujemo politiki elektrošoka!**

Poudarki:

- Dodatni enormni stroški hromijo gospodarske panoge in podjetja
- Učinek na zmanjšanje konkurenčnosti slovenskih podjetij

Ocena stanja

Vezava na: Soglasje Vlade RS k Aktu o določitvi prispevka zagotavljanje podpor pri proizvodnji električne energije v sproizvodnji z visokim izkoristkom in iz obnovljivih virov proizvodnje z dne 3.1.2013. Energetsko intenzivna podjetja so izjemno ogorčena nad sklepom vlade o dvigu prispevka za zagotavljanje podpor pri proizvodnji električne energije v sproizvodnji z visokim izkoristkom in iz obnovljivih virov energije. Vlada je namreč dvignila prispevek za zagotavljanje podpor pri proizvodnji električne energije v sproizvodnji z visokim izkoristkom in iz obnovljivih virov energije v povprečju kar za 316,6 odstotka oziroma za visoko napetostni odjem celo za 392 odstotka!

Stališče

Ostro nasprotujemo vladni politiki elektrošoka, ki jo izvaja z dvigom prispevka za zagotavljanje podpor pri proizvodnji električne energije v sproizvodnji z visokim izkoristkom in iz obnovljivih virov proizvodnje.

Predlog

Vlado RS zato pozivamo, da naj svojo odločitev revidira in tako dvig prispevka prepreči. Dodatno pozivamo ministrstvo za finance, da naj ne uresniči napovedanega dviga trošarin na energente za nadaljnjih 50 odstotkov.

Utemeljitev

Dodatni enormni stroški hromijo gospodarske panoge in podjetja

Vsak dan prihajajo novi podatki o enormnih stroških, ki jih bo vladni dvig prispevka za zagotavljanje podpor pri proizvodnji električne energije v sproizvodnji z visokim izkoristkom in iz obnovljivih virov energije povzročil izjemno ogorčenim podjetjem. Ob recesiji, ki nikakor ne pojenja in ki je v poslovanju Metala Ravne že pustila močan pečat, jih je zdaj dodatno presenetilo še višanje prispevka, kar drastično vpliva na njihovo konkurenčnost. Na letni ravni bodo izgubili 700.000 evrov. V Acroniju bo dvig prispevka kar 392-odstoten. Na območju nekdanje Železarne Jesenice, kjer Acroni pomeni 85- do 90-odstotnega porabnika električne energije, bodo tako za plačilo omenjenega prispevka po novem porabili več kot dva milijona evrov oziroma štirikrat več kot doslej. Podobno je v podjetju Štore Steel, kjer bodo po novem morali plačati dober milijon evrov več tega prispevka. V podjetju Vipap Videm Krško bo dvig prispevka pomenil 573.000 evrov večji strošek. Za Palomo pomeni več kot 372.000 evrov večji letni strošek za elektriko (v letu 2012 so plačali 172.000 evrov tega prispevka, za 2013 bo slednji znašal 544.552 €), za Papirnico Vevče pa 260.000 evrov. Za celotno papirniško panogo to pomeni dodatno kar za 2,34

milijona evrov višji strošek. Ob upoštevanju še napovedanega dviga trošarin na energente za nadaljnjih 50 odstotkov, ki bi samo papirniški industriji povzročil dodaten milijon evrov letnega stroška (več v [stališču](#)), grozi samo tej panogi letos 3,3 milijona evrov dodatnih stroškov, ki ji jih je naložila vlada. To je več kot je znašala skupna izguba panoge v letu 2011.

Deset velikih podjetij iz kemijske panoge, ki pomenijo po številu zaposlenih okoli 38 odstotkov, po prihodkih pa 48 odstotkov celotne panoge, ocenjuje, da bodo samo zaradi dviga omenjenega prispevka imeli okoli 2,8 milijona evrov dodatnih stroškov. Eno od teh podjetij poroča, da jim bo povečanje prispevka odneslo kar tretjino načrtovanega dobička, kar je po njihovih trditvah povsem nesprejemljivo.

Negativen učinek na konkurenčnost slovenskih podjetij

S tako politiko vlada nosi velik del odgovornosti za pričakovani razvojni zastoj številnih podjetij, za zmanjšanje njihovega izvoza, za morebitno odločitev lastnikov, da začnejo proizvodnjo seliti v tujino ali raje razvijati sestrška podjetja v tujini in posledično tudi za manj delovnih mest v Sloveniji. Današnje ogorčenje nekaterih podjetij, ki so zaznala naš apel, je ogromno.

Ocena učinkov

Pričakovani enormni dodatni stroški ob dvigu prispevka zagotavljanje podpor pri proizvodnji električne energije v soprodukciji z visokim izkoristkom in iz obnovljivih virov proizvodnje podjetij in panog, ki so nam posredovala podatke:

Acroni (z območjem nekdanje Železarne Jesenice)	2.150.000 evrov
Štore Steel	1.200.000 evrov
Metal Ravne	700.000 evrov
<i>Skupaj tri jeklarske družbe</i>	<i>4.050.000 evrov</i>
Vipap Videm Krško	573.000 evrov
Paloma	372.000 evrov
Papirnica Vevče	260.000 evrov
<i>Skupaj papirniška industrija</i>	<i>2.340.000 evrov</i>
<i>Skupaj polovica kemijske panoge (po prihodkih)</i>	<i>2.800.000 evrov</i>

5. Pravni nasvet

Ali je v primeru, če delavec prične z delom v drugi polovici koledarskega leta, obvezno odmeriti sorazmerni del letnega dopusta, ali pa je možno po preteku šestih mesecev enostavno odmeriti celoten letni dopust?

Zakon o delovnih razmerjih (Ur. l. RS št.: 42/2002 in nadaljnji; v nadaljevanju ZDR), pridobitev pravice do letnega dopusta ureja v 161. členu, v skladu s katerim delavec pridobi pravico do celotnega letnega dopusta, ko mu preteče čas nepretrganega delovnega razmerja, ki ne sme biti daljši od šestih mesecev, ne glede na to, ali delavec dela polni delovni čas ali krajši delovni čas od polnega. Omenjeno določbo pa je potrebno razlagati v zvezi z besedilom 162. členom ZDR. Ta ureja pravico do sorazmernega dela letnega dopusta, pri čemer se pravica omejuje na posamezno koledarsko leto.

Delavec tako v primeru, če v posameznem koledarskem letu v katerem je sklenil delovno razmerje, ni pridobil pravice do celotnega dopusta (t.j. ni pretekel čas nepretrganega delovnega razmerja šestih mesecev), pridobi pravico do izrabe 1/12 letnega dopusta za vsak mesec dela v posameznem koledarskem letu. ZDR v drugem odstavku 163. člena celo izrecno opredeljuje, da je v primeru, če delavec med koledarskim letom sklene pogodbo o zaposlitvi z drugim delodajalcem, vsak delodajalec dolžan zagotoviti izrabo sorazmernega dela dopusta glede na

trajanje zaposlitve delavca pri posameznem delodajalcu v tekočem koledarskem letu, razen če se delavec in delodajalec dogovorita drugače.

Določbe ZDR glede pravice do pridobitve celotnega dopusta se nanašajo na posamezno koledarsko leto. Delodajalec je tako v primeru, če delavec v posameznem koledarskem letu ne pridobi pravice do celotnega letnega dopusta, dolžan delavcu zagotoviti izrabo le sorazmernega dela letnega dopusta, dopust za novo koledarsko leto pa odmeriti ločeno.

Pripravila: Andrejka Kos in Gregor Tasič, Pravna služba GZS, pravnasluzba@gzs.si

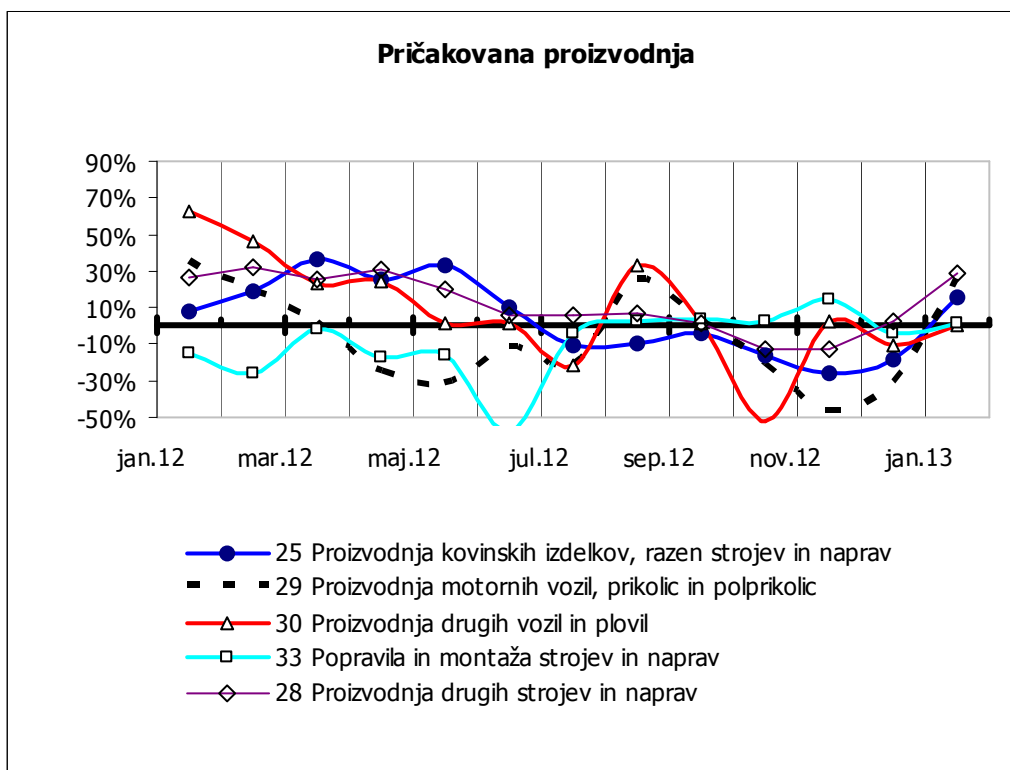
6. Poslovne tendence v naših dejavnostih

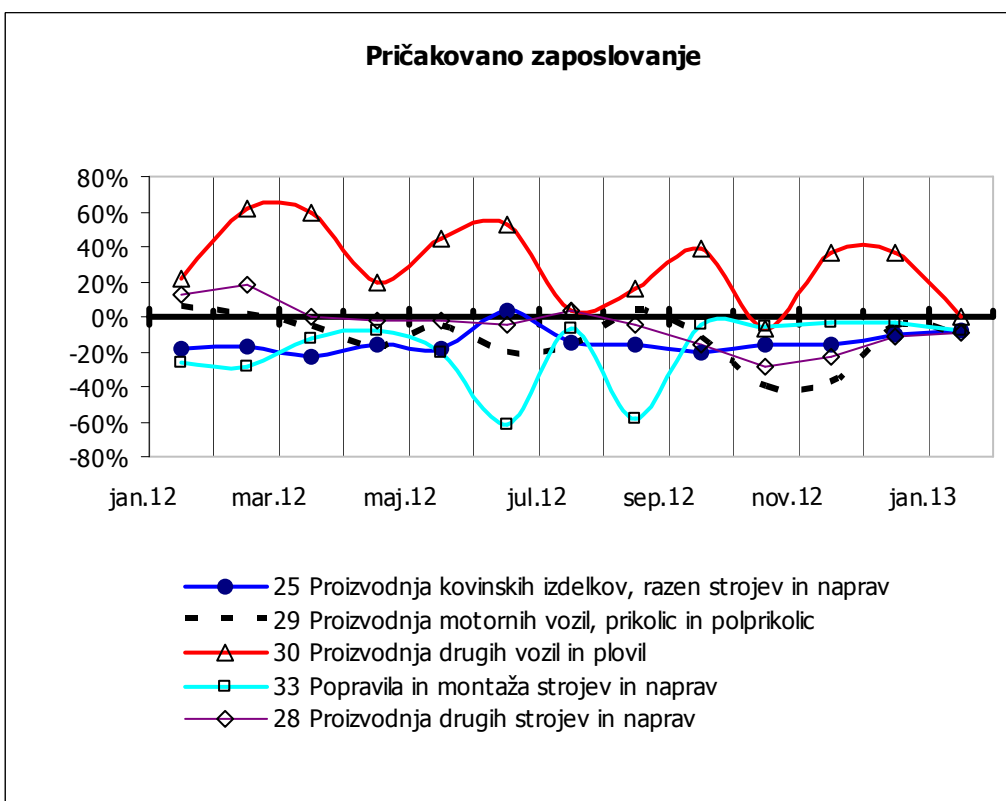
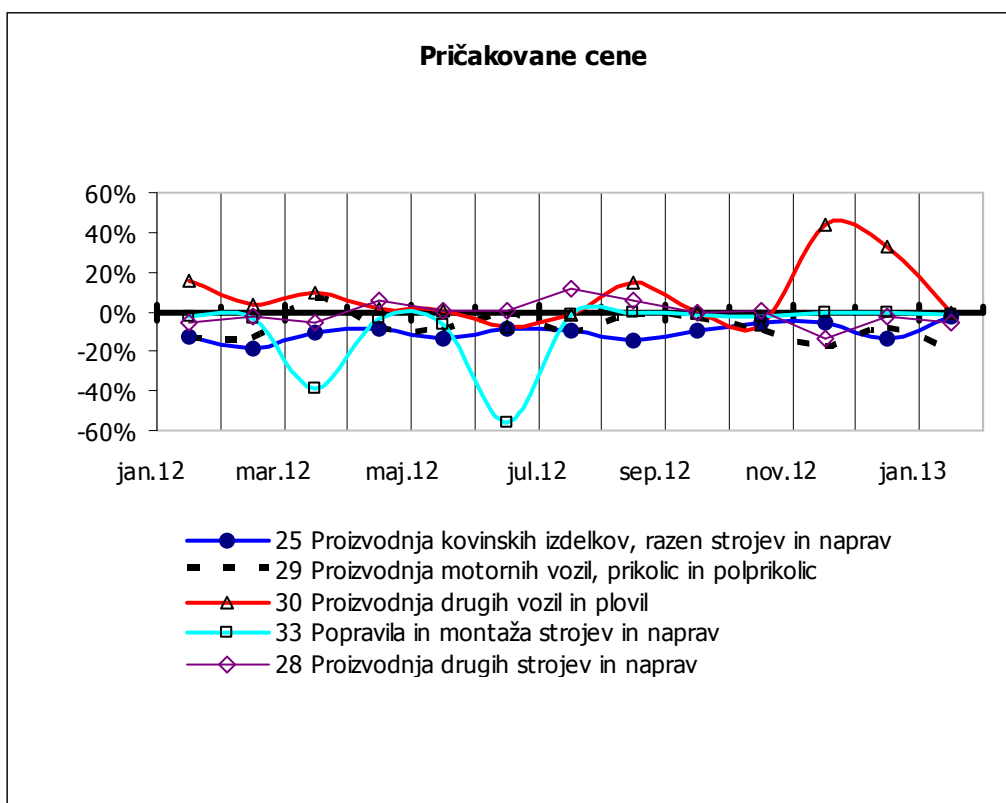
(vir: SURS)

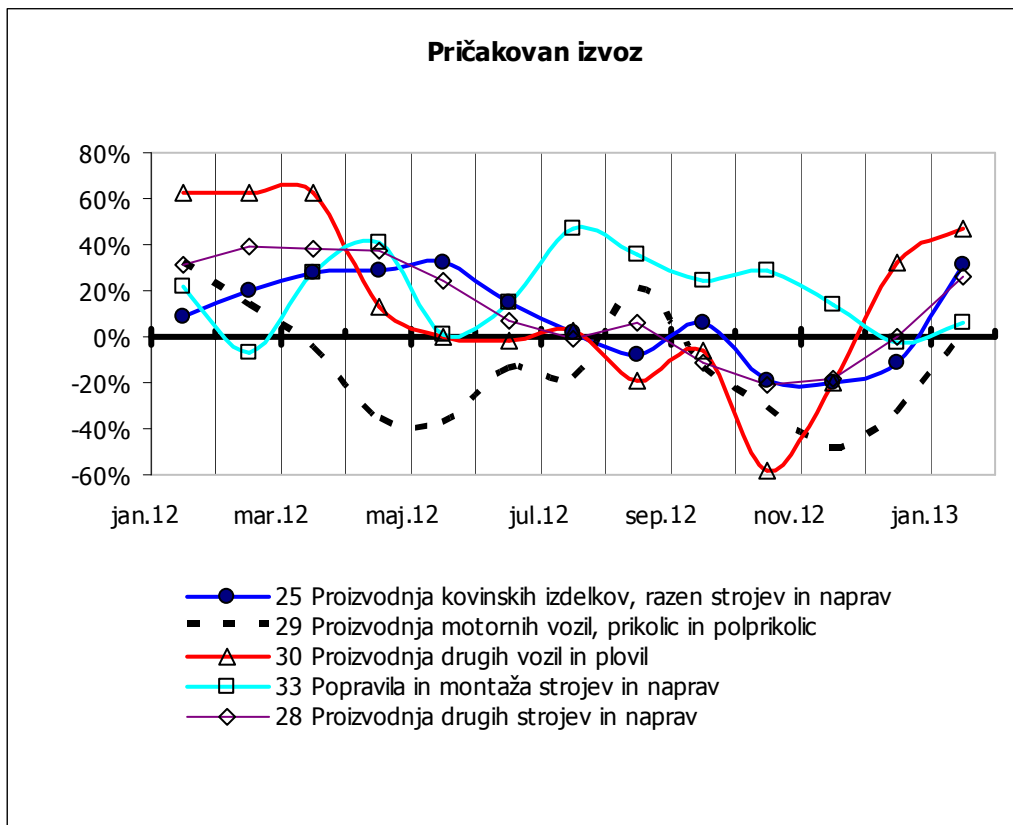
Rezultati anket so izraženi v obliki ravnotežja - **ravnotežje** je razlika med pozitivnimi in negativnimi odgovori, izražena v odstotkih. Ravnotežja prikazujejo gibanje opazovanih ekonomskih spremenljivk (stanj in pričakovanj), ne pa dejanskih velikosti ekonomskih kazalnikov.

Primer: 60% odgovorov je pozitivnih (boljše, več, višje,...) in 40% odgovorov je negativnih (slabše, manj, nižje,...). Formula za izračun: št. pozitivnih odgovorov – št. negativnih odgovorov / (št. pozitivnih odgovorov + št. negativnih odgovorov)

Rezultat: +60 – 40 = +20 (vidno na osi Y)

7. Borza poslovnih priložnosti

Preko mreže pa lahko podjetja objavijo tudi lastno ponudbo za poslovno sodelovanje v t.i. Borzi poslovnih priložnosti, ki jo uporablja vseh 500 partnerjev ter je učinkovito orodje za iskanje specifičnih poslovnih ponudb in povpraševanj. Prav tako se Enterprise Europe Network zaveda, da so nastanek, razvoj in rast podjetij neizogibno povezani z inovacijami in s tehnološkim napredkom, zato s svojimi aktivnostmi spodbuja podjetja k inovativnosti in pomaga pri njihovem tehnološkem razvoju. Več na www.een.si in www.borza.org.

V današnji številki objavljamo nekaj zadnjih poslovnih in tehnoloških priložnosti:

1. Nemško podjetje specializirano za področje zunanje trgovine in za javne razpise, išče proizvajalce fotovoltaike (PV) in vetrnih elektrarn, za skupno razvijanje trga v Vzhodni Afriki. EEN- jan-18

2. Bosansko podjetje, ki je lastnik tovarniške hale in pomožnih proizvodnih objektov v skupni izmeri 17.206 m², prodaja celotno podjetje ali dele podjetja. Proizvodna hala in objekti so primerni za različne proizvodne in skladiščne dejavnosti. EEN- jan-19

3. Srbsko podjetje, ki se ukvarja z uvozom in distribucijo rezervnih delov za gospodarska vozila ponuja potencialnim investitorjem nakup celotnega podjetja ali dela podjetja. EEN- jan-30

4. Srbsko podjetje, specializirano za precizno mehaniko, mehansko obdelavo kovin in proizvodnjo strojnih elementov, išče investitorje in želi prodati celotno podjetje ali del podjetja. EEN- jan-50

5. Italijansko podjetje, ki je specializirano za izdelavo kovinskih konstrukcijskih proizvodov, kot so hangarji, kovinski nastreški, požarne stopnice, mostovi, cisterne, cevovodi in drugi industrijski konstrukcijski proizvodi, išče gradbena in inženiring podjetja za skupen nastop na trgih in nudi svoje podizvajalske storitve. EEN- jan-41

6. Romunsko podjetje, dejavno na področju proizvodnje kovinskih konstrukcij in njihovih delov, specializirano za notranja in zunanja dekoracijska dela, proizvajalec raznovrstnih nerjavečih jeklenih ograj in jeklenih plošč, nudi podizvajanje. EEN-dec-79

Dodatne informacije: Petra Arzenšek, E: Petra.Arzensek@gzs.si.

INFO pripravil: Željko Jokić